

**Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»**

Кафедра охорони праці та цивільної безпеки

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

завідувач кафедри

Голінько В.І.

« 01 » липня 2019 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Система протиаварійного захисту»**

Галузь знань	26 Цивільна безпека
Спеціальність	263 Цивільна безпека
Освітній рівень.....	бакалавр
Освітня програма	Цивільна безпека
Статус	нормативна
Загальний обсяг	4 кредити ЄКТС (120 годин)
Форма підсумкового контролю	диференційований залік
Термін викладання	5 семестр
Мова викладання	українська

Викладачі: Шайхліслова І.А., Гурін О.А.

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

Дніпро
НТУ «ДП»
2019

Робоча програма навчальної дисципліни «Система протиаварійного захисту» для бакалаврів спеціальності 263 «Цивільна безпека» / Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка», каф. ОПЦБ – Д. : НТУ «ДП», 2019. – 13 с.

Розробник – Шайхлісламова І.А.

Робоча програма регламентує:

- мету дисципліни;
- дисциплінарні результати навчання, сформовані на основі трансформації очікуваних результатів навчання освітньої програми;
- базові дисципліни;
- обсяг і розподіл за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять;
- програму дисципліни (тематичний план за видами навчальних занять);
- алгоритм оцінювання рівня досягнення дисциплінарних результатів навчання (шкали, засоби, процедури та критерії оцінювання);
- інструменти, обладнання та програмне забезпечення;
- рекомендовані джерела інформації.

Робоча програма призначена для реалізації компетентнісного підходу під час планування освітнього процесу, викладання дисципліни, підготовки студентів до контрольних заходів, контролю провадження освітньої діяльності, внутрішнього та зовнішнього контролю забезпечення якості вищої освіти, акредитації освітніх програм у межах спеціальності.

Погоджено рішенням методичної комісії спеціальності 263 Цивільна безпека (протокол № 3 від 01.07.2019).

ЗМІСТ

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	4
3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ	4
4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	5
5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	5
6 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	7
6.1 Шкали	7
6.2 Засоби та процедури	7
6.3 Критерії	8
7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	12
8 МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	12
9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	13

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

В освітньо-професійній програмі Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» спеціальності 263 «Цивільна безпека» здійснено розподіл програмних результатів навчання (ПРН) за організаційними формами освітнього процесу. Зокрема, до дисципліни Ф9 «Система протиаварійного захисту» віднесено такі результати навчання:

РН7	Обирати оптимальні заходи і засоби, спрямовані на зменшення професійного ризику, захист населення, запобігання надзвичайним ситуаціям
-----	---

Мета дисципліни – формування у майбутніх фахівців в галузі охорони праці компетентностей з аналізу можливостей виникнення аварійних ситуацій та умов що виникають при аваріях, зі створення системи захисту, розробки заходів спрямованих на протидію загрозам, реагування та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, надання допомоги працівника захоплених аварією.

Реалізація мети вимагає трансформації програмних результатів навчання в дисциплінарні та адекватний відбір змісту навчальної дисципліни за цим критерієм.

2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Шифр ПРН	Дисциплінарні результати навчання (ДРН)	
	шифр ДРН	зміст
РН7	РН7-2.1	Обирати оптимальні заходи і засоби, спрямовані на зменшення професійного ризику
	РН7-2.2	Обирати оптимальні заходи і засоби спрямовані на захист населення
	РН7-2.3	Обирати оптимальні заходи і засоби спрямовані на запобігання надзвичайним ситуаціям.

3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Назва дисципліни	Здобуті результати навчання
Б4 Безпека життєдіяльності Б7 Основи охорони праці Б8 Цивільний захист	Пояснювати процеси впливу шкідливих і небезпечних чинників, що виникають у разі небезпечної події; застосовувати теорії захисту населення, території та навколишнього природного середовища від уражальних чинників джерел надзвичайних ситуацій, необхідні для здійснення професійної діяльності знання математичних та природничих наук

4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Вид навчальних занять	Обсяг годин	Розподіл за формами навчання, години					
		денна		вечірня		заочна	
		аудиторні заняття	самостійна робота	аудиторні заняття	самостійна робота	аудиторні заняття	самостійна робота
лекційні	80	26	54			6	74
практичні	40	13	27			4	36
лабораторні	-						
семінари	-						
РАЗОМ	120	39	81			10	110

5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	ЛЕКЦІЇ	80
1. Правове регулювання протиаварійного захисту в Україні.		
РН7-2.1	1. Вступ.	8
РН7-2.3	Предмет, структура і зміст дисципліни	
	Терміни та визначення основних понять.	
	Найкрупніші аварії в Україні.	
	Історія створення систем протиаварійного захисту.	
РН7-2.1	2. Законодавство України щодо протиаварійного захисту	8
	Основні законодавчі акти.	
	Основні положення законодавства.	
	Права аварійно-рятувальних служб.	
	Нагляд, контроль і звітність про діяльність аварійно-рятувальних служб.	
	Відповідальність за порушення законодавства.	
РН7-2.3	3. Нормативно-правове забезпечення діяльності державних аварійно-рятувальних служб	10
	Нормативні акти, що регламентують діяльність ДАРС.	
	Технічна документація з провадження системи протиаварійного захисту.	
	Національні нормативні документи (стандарти ISO)	
2. Організація і управління Державними аварійно-рятувальними службами.		
РН7-2.2	4 Організація та управління ДАРС.	10
	Структура та органи управління	
	Основні завдання та функції	
	Права та обов'язки	
РН7-2.2	5 Аварійно-рятувальне обслуговування об'єктів і суб'єктів господарювання.	10
	Порядок обслуговування об'єктів та окремих територій державними аварійно-рятувальними службами.	
	Перелік суб'єктів господарювання, галузей та окремих територій, які підлягають постійному та обов'язковому аварійно-рятувальному обслуговуванню на договірній основі.	
	Надання платних послуг аварійно-рятувальними службами	

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	Порядок визначення розмірів оплати за обслуговування об'єктів та окремих територій державними аварійно-рятувальними службами.	
3. Системи протиаварійного захисту		
РН7-2.1	6 Створення системи захисту.	9
	Етапи створення системи захисту.	
	Основні типи загроз.	
	Заходи і засоби що спрямовані на протидію загрозам: правові і морально-етичні норми, організаційні (адміністративні) та програмно-технічні.	
РН7-2.3	7 Різновид планів захисту	9
	План цивільного захисту.	
	План ліквідації аварійних ситуацій (ПЛАС), та порядок його розробки.	
	План ЦЗ підприємств, установ і організацій на особливий період. План ліквідації аварії. План евакуації населення у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій.	
РН7-2.1	8 Оповіщення про аварії	8
РН7-2.2	Система заходів щодо оповіщення про аварії	
РН7-2.2	9 Заходи з організації та проведення аварійно-рятувальних робіт.	8
	Організація робіт з реагування на надзвичайні ситуації	
	Ліквідація наслідків надзвичайних ситуацій.	
	Відшкодування матеріальних збитків та надання допомоги постраждалим внаслідок надзвичайної ситуації.	
ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ		40
РН7-2.1	1. Вивчення закону «Про об'єкти підвищеної небезпеки»	4
РН7-2.1	2. Вивчення законів «Про систему екстреної допомоги населенню за єдиним телефонним номером 112» та «Про екстрену медичну допомогу»	4
РН7-2.1	3. Вивчення НПА що регламентують вимоги до систем протиаварійного захисту.	4
РН7-2.2	4. Порядок розслідування та обліку аварій на виробництві	4
РН7-2.2	5. Оцінка з радіаційної обстановки при аваріях на атомних станціях	4
РН7-2.2	6. Оцінка з хімічної обстановки при аваріях на хімічно небезпечних об'єктах	4
РН7-2.3	7. Ознайомлення з вимогами до плану евакуації населення. Розробка оперативної частини плану.	4
РН7-2.3	8. Планування заходів з евакуації	4
РН7-2.3	9. Підготовки населення до дій у надзвичайних ситуаціях. Правила поведінки населення при виникненні надзвичайних ситуацій.	4
РН7-2.1	10. Ідентифікація потенційно-небезпечних об'єктів	4
РАЗОМ		120

6 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Сертифікація досягнень студентів здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до Положення університету «Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти».

Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання студента за дисципліною.

6.1 Шкали

Оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок здобувачів вищої освіти різних закладів.

Шкали оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП»

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити навчальної дисципліни зараховується, якщо студент отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації відповідно до Положення про організацію освітнього процесу НТУ «ДП».

6.2 Засоби та процедури

Зміст засобів діагностики спрямовано на контроль рівня сформованості знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності студента за вимогами НРК до 7-го кваліфікаційного рівня під час демонстрації регламентованих робочою програмою результатів навчання.

Студент на контрольних заходах має виконувати завдання, орієнтовані виключно на демонстрацію дисциплінарних результатів навчання (розділ 2).

Засоби діагностики, що надаються студентам на контрольних заходах у вигляді завдань для поточного та підсумкового контролю, формуються шляхом конкретизації вихідних даних та способу демонстрації дисциплінарних результатів навчання.

Засоби діагностики (контрольні завдання) для поточного та підсумкового контролю дисципліни затверджуються кафедрою.

Види засобів діагностики та процедур оцінювання для поточного та підсумкового контролю дисципліни подано нижче.

Засоби діагностики та процедури оцінювання

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ			ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	
навчальне заняття	засоби діагностики	процедури	засоби діагностики	процедури
лекції	контрольні опитування за кожною темою	усні опитування під час лекцій	комплексна контрольна робота (ККР)	визначення середньозваженого результату поточних контролів;
практичні	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдань під час практичних занять		
	або індивідуальне завдання	виконання завдань під час самостійної роботи		

Під час поточного контролю лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості відповіді на контрольні питання. Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольного або індивідуального завдання.

Якщо зміст певного виду занять підпорядковано декільком дескрипторам, то інтегральне значення оцінки може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюються викладачем.

За наявності рівня результатів поточних контролів з усіх видів навчальних занять не менше 60 балів, підсумковий контроль здійснюється без участі студента шляхом визначення середньозваженого значення поточних оцінок.

Незалежно від результатів поточного контролю кожен студент має право виконувати ККР, яка містить завдання, що охоплюють ключові дисциплінарні результати навчання.

Кількість конкретизованих завдань ККР повинна відповідати відведеному часу на виконання. Кількість варіантів ККР має забезпечити індивідуалізацію завдання.

Значення оцінки за виконання ККР визначається середньою оцінкою складових (конкретизованих завдань) і є остаточним.

Інтегральне значення оцінки виконання ККР може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюється кафедрою для кожного дескриптора НРК.

6.3 Критерії

Реальні результати навчання студента ідентифікуються та вимірюються відносно очікуваних під час контрольних заходів за допомогою критеріїв, що описують дії студента для демонстрації досягнення результатів навчання.

Для оцінювання виконання контрольних завдань під час поточного контролю лекційних і практичних занять в якості критерія використовується коефіцієнт засвоєння, що автоматично адаптує показник оцінки до рейтингової шкали:

$$O_i = 100 a/m,$$

де a – число правильних відповідей або виконаних суттєвих операцій

відповідно до еталону рішення; m – загальна кількість запитань або суттєвих операцій еталону.

Індивідуальні завдання та комплексні контрольні роботи оцінюються експертно за допомогою критеріїв, що характеризують співвідношення вимог до рівня компетентностей і показників оцінки за рейтинговою шкалою.

Зміст критеріїв спирається на компетентнісні характеристики, визначені НРК для бакалаврського рівня вищої освіти (подано нижче).

Загальні критерії досягнення результатів навчання для 7-го кваліфікаційного рівня за НРК

Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Дескриптори НРК	Вимоги до знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності	Показник оцінки
Знання		
- концептуальні знання, набуті у процесі навчання та професійної діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень, які є основою для організації здорового способу життя; - критичне осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності	Відповідь відмінна – правильна, обґрунтована, осмислена. Характеризує наявність: - концептуальних знань; - високого ступеню володіння станом питання; - критичного осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності	95-100
	Відповідь містить не грубі помилки або описки	90-94
	Відповідь правильна, але має певні неточності	85-89
	Відповідь правильна, але має певні неточності й недостатньо обґрунтована	80-84
	Відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена	74-79
	Відповідь фрагментарна	70-73
	Відповідь демонструє нечіткі уявлення студента про об'єкт вивчення	65-69
	Рівень знань мінімально задовільний	60-64
	Рівень знань незадовільний	<60
Уміння		
- розв'язання складних непередбачуваних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання, що передбачає збирання та інтерпретацію інформації (даних),	Відповідь характеризує уміння: - виявляти проблеми; - формулювати гіпотези; - розв'язувати проблеми; - обирати адекватні методи та інструментальні засоби; - збирати та логічно й зрозуміло інтерпретувати інформацію; - використовувати інноваційні підходи до розв'язання завдання	95-100
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в	90-94

Дескриптори НРК	Вимоги до знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності	Показник оцінки
вибір методів та інструментальних засобів, застосування інноваційних підходів	практичній діяльності з негрубими помилками	
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації однієї вимоги	85-89
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації двох вимог	80-84
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації трьох вимог	74-79
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації чотирьох вимог	70-73
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності при виконанні завдань за зразком	65-69
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, але з неточностями	60-64
	Рівень умінь незадовільний	<60
Комунікація		
- донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень та власного досвіду в галузі професійної діяльності; - здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію	Зрозумілість відповіді (доповіді). Мова: - правильна; - чиста; - ясна; - точна; - логічна; - виразна; - лаконічна. Комунікаційна стратегія: - послідовний і несуперечливий розвиток думки; - наявність логічних власних суджень; - доречна аргументації та її відповідність відстоюваним положенням; - правильна структура відповіді (доповіді); - правильність відповідей на запитання; - доречна техніка відповідей на запитання; - здатність робити висновки та формулювати пропозиції	95-100
	Достатнє володіння проблематикою галузі з незначними хибами. Достатня зрозумілість відповіді (доповіді) з незначними хибами. Доречна комунікаційна стратегія з незначними хибами	90-94
	Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добре володіння проблематикою галузі Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна	80-84

Дескриптори НРК	Вимоги до знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності	Показник оцінки
	комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано чотири вимоги)	
	Добре володіння проблематикою галузі Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано п'ять вимог)	74-79
	Задовільне володіння проблематикою галузі Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано сім вимог)	70-73
	Часткове володіння проблематикою галузі Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано дев'ять вимог)	65-69
	Фрагментарне володіння проблематикою галузі Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано 10 вимог)	60-64
	Рівень комунікації незадовільний	<60
Автономність та відповідальність		
<ul style="list-style-type: none"> ♦ управління складною технічною або професійною діяльністю чи проектами ♦ спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах ♦ формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти ♦ організація та керівництво професійним розвитком осіб та груп ♦ здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії 	<p>Відмінне володіння компетенціями менеджменту особистості, орієнтованих на:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) управління комплексними проектами, що передбачає: <ul style="list-style-type: none"> - дослідницький характер навчальної діяльності, позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію; - здатність до роботи в команді; - контроль власних дій; 2) відповідальність за прийняття рішень в непередбачуваних умовах, що включає: <ul style="list-style-type: none"> - обґрунтування власних рішень положеннями нормативної бази галузевого та державного рівнів; - самостійність під час виконання поставлених завдань; - ініціативу в обговоренні проблем; - відповідальність за взаємовідносини; 3) відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб, що передбачає: <ul style="list-style-type: none"> - використання професійно-орієнтованих навичок; - використання доказів із самостійною і правильною аргументацією; - володіння всіма видами навчальної діяльності; 4) здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності, що передбачає: <ul style="list-style-type: none"> - ступінь володіння фундаментальними знаннями; - самостійність оцінних суджень; 	95-100

Дескриптори НРК	Вимоги до знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності	Показник оцінки
	- високий рівень сформованості загальнонавчальних умінь і навичок; - самостійний пошук та аналіз джерел інформації	
	Упевнене володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано дві вимоги)	90-94
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано шість вимог)	74-79
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано сім вимог)	70-73
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано вісім вимог)	65-69
	Рівень автономності та відповідальності фрагментарний	60-64
	Рівень автономності та відповідальності незадовільний	<60

7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Використовується сучасне лабораторне, комп'ютерне та мультимедійне обладнання кафедри охорони праці та цивільної безпеки. Дистанційна платформа Moodle.

8 МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Методичні вказівки до практичного заняття «Ознайомлення з вимогами плану евакуації населення. Розробка оперативної частини плану» з дисципліни: «Система протиаварійного захисту» для студентів спеціальності 263 «Цивільна безпека» / І.А. Шайхлісламова, О.А. Гурін, Н.М. Огеєнко. Д.: Національний технічний університет «Дніпровська політехніка» 2019 – 16 с.

2. Методичні вказівки до практичного заняття Вивчення законів «Про систему екстреної допомоги населенню за єдиним телефоном №112» та «Про екстрену медичну допомогу» з дисципліни: «Система протиаварійного захисту». Для студентів спеціальності 263 «Цивільна безпека» / І.А. Шайхлісламова, О.А. Гурін, Н.М. Огеєнко. Д.: Національний технічний університет «Дніпровська політехніка» 2019 – 23 с.

3. Методичні вказівки до практичного заняття Вивчення закону «Про об'єкти підвищеної небезпеки» з дисципліни: «Система протиаварійного захисту» для студентів спеціальності 263 «Цивільна безпека» / І.А. Шайхлісламова, О.А. Гурін, Н.М. Огеєнко.

4. Методичні вказівки до практичного заняття «Оцінка радіаційної обстановки при аваріях на атомних станціях» з дисципліни «Система протиаварійного захисту» для студентів спеціальності 263 «Цивільна безпека» /

І.А. Шайхлісламова, О.А. Гурін, Н.М. Огеєнко– Д.: Національний технічний університет «Дніпровська політехніка» 2019. – 19 с.

5. Методичні вказівки до практичного заняття «Оцінка хімічної обстановки при аваріях на хімічно-небезпечних об'єктах» з дисципліни «Система протиаварійного захисту» для студентів спеціальності 263 «Цивільна безпека» / І.А. Шайхлісламова, О.А. Гурін, Н.М. Огеєнко- Д.: Національний технічний університет «Дніпровська політехніка» 2019 р.– 19 с.

6. Методичні вказівки до практичного заняття «Планування заходів евакуації» з дисципліни «Система протиаварійного захисту» для студентів спеціальності 263 «Цивільна безпека» / І.А. Шайхлісламова, О.А. Гурін, Н.М. Огеєнко- Д.: Національний технічний університет «Дніпровська політехніка» 2019 р.– 19 с.

7. Методичні вказівки до практичного заняття «Підготовка населення до дій у надзвичайних ситуаціях. Правила поведінки населення при виникненні надзвичайних ситуацій» з дисципліни «Система протиаварійного захисту» для студентів спеціальності 263 «Цивільна безпека» / І.А. Шайхлісламова, О.А. Гурін, Н.М. Огеєнко – Д.: Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», 2019. – 8 с.

8. Система протиаварійного захисту. Методичні рекомендації до вивчення порядку розслідування та обліку аварій на виробництві для студентів за спеціальністю 263 «Цивільна безпека»/ Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка», укладачі: І.А. Шайхлісламова, Ю.І. Чеберячко – Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка», каф. ОПЦБ –2019 - 30 с.

9. Система протиаварійного захисту. Методичні рекомендації до самостійного вивчення курсу та контрольні завдання (для студентів спеціальності 263 «Цивільна безпека») / Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка», укладачі: І.А. Шайхлісламова, Гурін О.А. – Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка», каф. ОПЦБ –10 с.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Цивільний захист. Курс лекцій: Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів всіх спеціальностей за освітньокваліфікаційним рівнем "магістр"/ А.І. Ткачук, О.В. Пуляк. – Перевидання, доповнене та перероблене. – Кропивницький: ПП "Центр оперативної поліграфії "Авангард", 2017. – 144 с.

2. Охорона праці в галузі та цивільний захист: навчальний посібник / Ю. А. Гасило, О. А. Крюковська. К. О. Левчук, Р. Я. Романюк. — Кам'янське : ДДТУ, 2017. — 369 с.

3. В.А. Грачев, Д.В.Поповский. Газодымозащитная служба: Ученик // Под общ.ред. д.т.н., профессора Е.А. Мелашчина. – М.: Пожкнига, 2004. – 384 с.

Інформаційні ресурси

1. Конституція України
2. Кодекс цивільного захисту України (Розділ I, IV, VI)

3. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняття Кодексу цивільного захисту України»
4. Господарський кодекс України
5. Закон України “Про об’єкти підвищеної небезпеки”,
6. Закон України «Про боротьбу з тероризмом»
7. Закон України від 5 липня 2012 року № 5081-VI «Про екстрену медичну допомогу»
8. ЗУ «Про Дисциплінарний статут служби цивільного захисту»
9. Закон України «Про державну службу»
10. Закон України «Про систему екстреної допомоги населенню за єдиним телефонним номером 112» (№ 4499-VI від 13 березня 2012 року)
11. Постанова Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2015 Р. № 1052 "Про затвердження положення про Державну службу України з надзвичайних Ситуацій"
12. Постанова Кабінету Міністрів України від 11 липня 2002 р. № 956 «Про ідентифікацію та декларування безпеки об'єктів підвищеної небезпеки» (нормативи порогових мас небезпечних речовин для ідентифікації об'єктів підвищеної небезпеки)
13. Порядок здійснення постійного та обов'язкового аварійно-рятувального обслуговування суб'єктів господарювання, галузей та окремих територій, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 11 січня 2017 р. № 5
14. Перелік суб'єктів господарювання, галузей та окремих територій, які підлягають постійному та обов'язковому аварійно-рятувальному обслуговуванню на договірній основі, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 26 жовтня 2016 р. № 763
15. Порядок визначення розмірів оплати за обслуговування об'єктів та окремих територій державними аварійно-рятувальними службами, затверджений наказом Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи, Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України 15.12.2003 № 495/369
16. Постанова КМУ від 30 жовтня 2013р. №841 «Про затвердження Порядку проведення евакуації у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайної ситуації»
17. Наказ МВС від 10.07.2017 № 579, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 01.08.2017 за № 938/30806, «Про затвердження Методики планування заходів з евакуації»
18. Наказ ДСНС від 19 лютого 2016 року № 83 “Про затвердження Організаційно-методичних вказівок з підготовки населення до дій у надзвичайних ситуаціях”
19. Методика визначення ризиків та їх прийнятних рівнів для декларування безпеки об'єктів підвищеної небезпеки, затверджено Наказ Міністерства праці та соціальної політики України 04.12.2002 № 637.
20. Норми радіаційної безпеки в Україні. НРБУ – 97/Д – 2000.

Навчальне видання

Робоча програма навчальної дисципліни
«Системи протиаварійного захисту»

для бакалаврів спеціальності 263 «Цивільна безпека»

Розробник: Шайхлісламова Ірина Анатоліївна

Підготовлено до виходу в світ
у Національному технічному університеті
«Дніпровська політехніка».

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК № 1842
49000, м. Дніпро, просп. Д. Яворницького, 19